

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

۷۶۰

شماره چاپ

۳۴۸

شماره ثبت

دوره دهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۶/۹/۲۱

یک شوری

لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: تلفیق

فرعی:

کلیه کمیسیون‌های تخصصی - کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

احکام در آمدی با قلم درشت مشخص شده است.

سوابق به صورت جداگانه چاپ خواهد شد.

معاونت قوانین

ارجاع بر اساس کمیسیون‌ها

ردیف	عنوان کمیسیون‌های تخصصی	اصلی	فرعی	موارد مورد بررسی در کمیسیون فرعی
۱	آموزش، تحقیقات و فناوری		✓	تبصره ۴ (بند‌های الف- ه- و)- تبصره ۵ (بند‌های الف- ب- ج)- تبصره ۶ (بند ط)- تبصره ۷ (بند ه-)- تبصره ۹ (کلیه بندها)- تبصره ۱۱ (بند ج)- تبصره ۱۸ (بند الف)- تبصره ۱۹- تبصره ۲۰ (بند و)
۲	اجتماعی		✓	تبصره ۴ (بند و)- تبصره ۶ (بند‌های الف- ط- ی)- تبصره ۷ (بند ز)- تبصره ۱۰ (بند ب)- تبصره ۱۱ (بند‌های الف- ه-)- تبصره ۱۲ (کلیه بندها)- تبصره ۱۴ (بند‌های الف- ب)- تبصره ۱۶ (بند‌های ب- ج- و)- تبصره ۱۷ (بند‌های ج- د- ه- ز)- تبصره ۱۸ (بند‌های الف- ب)- تبصره ۱۹- تبصره ۲۰ (بند‌های د- و)
۳	اقتصادی		✓	ماده واحد (بند‌های الف- ب)- تبصره‌های ۱ تا ۵ (کلیه بندها)- تبصره ۶ (کلیه بندها به جز بند ج)- تبصره ۷ (بند‌های ب- ج- ه- و)- تبصره ۸ (بند الف)- تبصره ۹ (بند‌های الف- ج- د- ه-)- تبصره ۱۰ (بند‌های الف- ج- د- ه-)- تبصره ۱۱ (بند‌های الف- د- ز)- تبصره ۱۲ (بند ب)- تبصره ۱۳ (کلیه بندها)- تبصره ۱۴ (بند‌های الف- ج- د)- تبصره‌های ۱۵ و ۱۶ (کلیه بندها)- تبصره ۱۷ (بند‌های ه- و- ز)- تبصره ۱۸ (کلیه بندها)- تبصره ۱۹- تبصره ۲۰ (کلیه بندها به جز بند ج)
۴	امنیت ملی و سیاست خارجی		✓	تبصره ۳ (بند ب)- تبصره ۴ (بند و)- تبصره ۱۰ (بند الف)- تبصره ۱۱ (بند‌های ب- ج- ه- ز)- تبصره ۱۲ (بند‌های الف- ج)- تبصره ۱۵ (بند الف)- تبصره ۱۷ (بند ه)
۵	انرژی		✓	تبصره ۱ (کلیه بندها)- تبصره ۴ (بند‌های ب- و)- تبصره ۵ (بند‌های ه- ط- ی)- تبصره ۶ (بند‌های ج- ه- و- ح)- تبصره ۷ (بند د)- تبصره ۸ (بند الف)- تبصره ۱۴ (بند‌های الف- ج- د)- تبصره ۱۵ (کلیه بندها)- تبصره ۱۸ (بند الف)
۶	برنامه و بودجه و محاسبات		✓	ماده واحد و کلیه تبصره‌ها و بندها
۷	بهداشت و درمان		✓	تبصره ۴ (بند‌های ه- و)- تبصره ۵ (بند ه-)- تبصره ۶ (بند ح)- تبصره ۷ (بند ز)- تبصره ۹ (بند‌های الف- ج- د- ح)- تبصره ۱۰ (بند الف)- تبصره ۱۱ (بند ب)- تبصره ۱۳ (کلیه بندها)- تبصره ۱۴ (بند الف)- تبصره ۱۶ (بند ج)- تبصره ۱۷ (بند‌های الف- ب- ه- ز)- تبصره ۱۹- تبصره ۲۰ (بند و)
۸	شوراها و امور داخلی کشور		✓	تبصره ۲ (بند ب)- تبصره ۴ (بند‌های ج- د- و)- تبصره ۵ (بند د)- تبصره ۶ (بند‌های و- ک)- تبصره ۸ (بند ب)- تبصره ۱۰ (بند الف)- تبصره ۱۱ (بند ب)- تبصره ۱۲ (بند د)- تبصره ۱۳ (کلیه بندها)- تبصره ۱۵ (بند ج)
۹	صنایع و معادن		✓	تبصره ۴ (بند ب)- تبصره ۵ (بند الف- ط)- تبصره ۶ (بند و)- تبصره ۷ (بند‌های الف- ب- ج- ه- و)- تبصره ۹ (بند‌های الف- ز)- تبصره ۱۶ (بند و)- تبصره ۱۸ (کلیه بندها)- تبصره ۱۹
۱۰	عمران		✓	تبصره ۴ (بند‌های الف- ج- و- ز)- تبصره ۵ (بند د)- تبصره ۶ (بند‌های ج- و)- تبصره ۸ (کلیه بندها)- تبصره ۹ (بند‌های الف- ه-)- تبصره ۱۰ (بند‌های الف- د)- تبصره ۱۲ (بند د)- تبصره ۱۳ (بند‌های الف- ب)
۱۱	فرهنگی		✓	تبصره ۴ (بند و)- تبصره ۶ (بند ط)- تبصره ۱۰ (بند ب)- تبصره ۱۲ (بند ب)- تبصره ۱۶ (بند ب)- تبصره ۱۷ (بند‌های ج- د- و)- تبصره ۱۸ (بند الف)- تبصره ۱۹- تبصره ۲۰ (بند و)
۱۲	قضائی و حقوقی		✓	تبصره ۱۰ (بند ه-)- تبصره ۱۱ (بند‌های الف- د)- تبصره ۱۶ (بند د)- تبصره ۱۹
۱۳	کشاورزی، آب و منابع طبیعی		✓	تبصره ۴ (بند‌های د- و- ز)- تبصره ۵ (بند ه-)- تبصره ۸ (کلیه بندها)- تبصره ۱۳ (بند ج)- تبصره ۲۰ (بند و)
عنوان کمیسیون‌های خاص و ویژه				
خ- ۱	تدوین آیین‌نامه داخلی مجلس			
خ- ۲	اصل نودم (۹۰) قانون اساسی			
خ- ۳	تلفیق	✓		ماده واحد و کلیه تبصره‌ها و بندها
ویژه	حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴)		✓	تبصره ۲ (کلیه بندها)- تبصره ۳ (بند الف)- تبصره ۴ (بند‌های الف- ب- ج)- تبصره ۵ (بند و)- تبصره ۷ (بند‌های الف- ه- و)- تبصره ۱۰ (بند ج)- تبصره ۱۵ (بند ج)- تبصره ۱۶ (بند و)- تبصره ۱۸ (بند‌های ب- ج)- تبصره ۱۹- تبصره ۲۰ (بند و)

ارجاع بر اساس تبصره‌ها، بندها

کمیسیون		موارد ارجاعی	
		تبصره	بند
اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات		ماده واحده	
	الف	۱	اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ب		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ج		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات
	د		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - صنایع و معادن
	الف	۲	اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - ویژه اصل (۴۴)
	ب		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - شوراها و امور داخلی کشور - ویژه اصل (۴۴)
	الف	۳	اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - ویژه اصل (۴۴)
	ب		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - امنیت ملی و سیاست خارجی
	ج		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	الف	۴	آموزش، تحقیقات و فناوری - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - عمران - ویژه اصل (۴۴)
	ب		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - صنایع و معادن - ویژه اصل (۴۴)
	ج		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - شوراها و امور داخلی کشور - عمران - ویژه اصل (۴۴)
	د		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - شوراها و امور داخلی کشور - کشاورزی، آب و منابع طبیعی
	هـ		آموزش، تحقیقات و فناوری - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و درمان
	و		آموزش، تحقیقات و فناوری - اجتماعی - اقتصادی - امنیت ملی و سیاست خارجی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و درمان - شوراها و امور داخلی کشور - عمران - فرهنگی - کشاورزی، آب و منابع طبیعی
	ز		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - عمران - کشاورزی، آب و منابع طبیعی
	الف	۵	آموزش، تحقیقات و فناوری - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - صنایع و معادن
	ب		آموزش، تحقیقات و فناوری - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ج		آموزش، تحقیقات و فناوری - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	د		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - شوراها و امور داخلی کشور - عمران
	هـ		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و درمان - کشاورزی، آب و منابع طبیعی
	و		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - ویژه اصل (۴۴)
	ز		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ح		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ط		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - صنایع و معادن
	ی		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ک		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ل		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	الف	۶	اقتصادی - اجتماعی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ب		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ج		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - عمران
	د		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	هـ		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات
	و		اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - شوراها و امور داخلی کشور - صنایع و معادن - عمران
	ز		اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات
	ح		انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و درمان
ط	آموزش، تحقیقات و فناوری - اجتماعی - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - فرهنگی		

ارجاع بر اساس تبصره‌ها، بندها

کمیسیون	موارد ارجاعی	
	بند	تبصره
	ی	۶
	ک	
	الف	۷
	ب	
	ج	
	د	
	هـ	
	و	
	ز	
	الف	۸
	ب	
	الف	۹
	ب	
	ج	
	د	
	هـ	
	و	
	ز	
	ح	
	الف	۱۰
	ب	
	ج	
	د	
	هـ	
	الف	۱۱
	ب	
	ج	
	د	
	هـ	
	و	
	ز	
	الف	۱۲
	ب	
	ج	
	د	۱۳
	الف	
	ب	
	ج	

ارجاع براساس تبصره‌ها، بندها

کمیسیون	موارد ارجاعی	
	بند	تبصره
اجتماعی - اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و درمان	الف	۱۴
	ب	
	ج	
	د	
اجتماعی - اقتصادی - امنیت ملی و سیاست خارجی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات	الف	۱۵
	ب	
	ج	
اجتماعی - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات	الف	۱۶
	ب	
	ج	
	د	
	هـ	
	و	
برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و درمان	الف	۱۷
	ب	
	ج	
	د	
	هـ	
	و	
	ز	
آموزش، تحقیقات و فناوری - اجتماعی - اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و محاسبات و معادن - فرهنگی	الف	۱۸
	ب	
	ج	
آموزش، تحقیقات و فناوری - اجتماعی - اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و درمان - صنایع و معادن - فرهنگی - قضائی و حقوقی - ویژه اصل (۴۴)	الف	۱۹
	ب	
برنامه و بودجه و محاسبات	الف	۲۰
	ب	
	ج	
	د	
	هـ	
	و	
برنامه و بودجه و محاسبات	۲۱	
برنامه و بودجه و محاسبات	۲۲	

باسمه تعالی

شماره: ۱۱۴۹۶۷

تاریخ: ۱۳۹۶/۹/۱۸

جناب آقای دکتر لاریجانی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم

با احترام، به استناد اصل پنجاه و دوم (۵۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به پیوست، لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور و پیوست‌های آن (در شش جلد) که مبتنی بر قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اقتصاد مقاومتی تهیه و به تصویب هیأت دولت رسیده است، برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

ضمناً علاوه بر مجلدات فوق‌الذکر، هفت مجلد شامل مبانی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و برنامه سالانه دستگاههای اجرایی بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور (دوجلد)، توسعه مشارکت بخش عمومی با بخش خصوصی و تعاونی با تأمین منابع مالی ویژه برای اتمام پروژه‌ها (یک جلد)، مبانی برآورد بهای تمام‌شده فعالیت‌های دستگاههای اجرایی (یک جلد) و گزارش عملکرد قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۵ (سه جلد) نیز به پیوست ارسال می‌گردد.

حسن روحانی

لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور

ماده واحد- بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور از حیث منابع بالغ بر یازده میلیون و نهصد و چهل و نه هزار و سیصد و پنجاه و چهار میلیارد و ششصد و هفتاد و چهار میلیون (۱۱,۹۴۹,۳۵۴,۶۷۴,۰۰۰,۰۰۰) ریال و از حیث مصارف بالغ بر یازده میلیون و نهصد و چهل و نه هزار و سیصد و پنجاه و چهار میلیارد و ششصد و هفتاد و چهار میلیون (۱۱,۹۴۹,۳۵۴,۶۷۴,۰۰۰,۰۰۰) ریال به شرح زیر است:

الف- منابع بودجه عمومی دولت از لحاظ درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و مصارف بودجه عمومی دولت از حیث هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی، بالغ بر چهار میلیون و دو بیست و چهل و نه هزار و یک صد و ده میلیارد و هشتصد و نود و یک میلیون (۴,۲۴۹,۱۱۰,۸۹۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال شامل:

۱- منابع عمومی بالغ بر سه میلیون و ششصد و هشتاد هزار و چهارصد و نود میلیارد (۳,۶۸۰,۴۹۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

۲- درآمد اختصاصی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بالغ بر پانصد و شصت و هشت هزار و ششصد و بیست میلیارد و هشتصد و نود و یک میلیون (۵۶۸,۶۲۰,۸۹۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال

ب- بودجه شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از لحاظ درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار بالغ بر هشت میلیون و یکصد و سی و نه هزار و هشتصد و هفتاد و یک میلیارد و چهار صد و نود و یک میلیون (۸,۱۳۹,۸۷۱,۴۹۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال و از حیث هزینه‌ها و سایر پرداخت‌ها بالغ بر هشت میلیون و یکصد و سی و نه هزار و هشتصد و هفتاد و یک میلیارد و چهارصد و نود و یک میلیون (۸,۱۳۹,۸۷۱,۴۹۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال

تبصره ۱-

الف- سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز، سی و دو درصد (۳۲٪) تعیین می‌شود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است در طول سال و متناسب با وصول منابع، بلافاصله نسبت به واریز این وجوه و سهم چهارده و نیم درصد (۱۴/۵٪) شرکت ملی نفت ایران از کل صادرات نفت و میعانات گازی (معاف از تقسیم سود سهام دولت) و همچنین سهم سه درصد (۳٪) مناطق نفت‌خیز، گازخیز و کمتر توسعه یافته موضوع ردیف درآمدی ۲۱۰۱۰۹ جدول شماره (۵) این قانون اقدام نماید. مبالغ مذکور به صورت ماهانه واریز و از ماه یازدهم سال محاسبه و تسویه می‌شود.

گزارش هزینه کرد وجوه این بند هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و انرژی مجلس شورای اسلامی و سازمان برنامه و بودجه کشور توسط وزارت نفت ارائه می‌گردد.

ب- سقف منابع حاصل از ارزش صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز مندرج در ردیف ۲۱۰۱۰۹ جدول شماره (۵) این قانون معادل نهصد و پنجاه و نه میلیون و سیصد و چهارده هزار و چهارصد و سه میلیون (۹۵۹,۳۱۴,۴۰۳,۰۰۰,۰۰۰) ریال و منابع مربوط به سه درصد (۳٪) صادرات نفت خام و میعانات گازی برای مناطق و شهرستان‌های نفت‌خیز، گازخیز و کمتر توسعه یافته مطابق ترتیبات مندرج در

قانون برنامه ششم توسعه مندرج در ردیف ۲۱۰۱۰۹ جدول شماره (۵) این قانون پنجاه هزار و هشتصد میلیارد (۵۰,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.

در صورت افزایش ماهانه منابع دولت از محل منابع موضوع این بند در سال ۱۳۹۷ نسبت به یک‌دوازدهم مبلغ مذکور، مازاد حاصله پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی و سهم شرکت ملی نفت ایران، به ردیف ۲۱۰۱۱۲ جدول شماره (۵) این قانون واریز می‌شود تا برای مصارف تعیین‌شده در جداول این قانون با رعایت ترتیبات مندرج در جزء (۳) بند (الف) ماده (۲۶) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ (موضوع سهم سه درصد (۳٪) استان‌های نفت‌خیز، گازخیز و مناطق محروم) اختصاص یابد.

ج- چنانچه منابع دولت از محل صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز در سال ۱۳۹۷ کمتر از یک میلیون و ده هزار و یکصد و چهارده میلیارد و چهارصد و سه میلیون (۱,۰۱۰,۱۱۴,۴۰۳,۰۰۰,۰۰۰) ریال شود، به دولت اجازه داده می‌شود از محل پنجاه درصد (۵۰٪) منابع حساب ذخیره ارزی برای تأمین مابه‌التفاوت حاصل‌شده اقدام کند.

د- به شرکت ملی گاز ایران اجازه داده می‌شود علاوه بر تکالیف مندرج در بند «الف» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) نسبت به بازسازی و مقاوم‌سازی خطوط لوله گازرسانی به شهرها و روستاها و اصلاح سیستم اندازه‌گیری به سامانه اندازه‌گیری هوشمند از محل عوارض موضوع بند مذکور اقدام نماید.

تبصره ۲-

الف- به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۷، مصارف مربوط به واگذاری بنگاه‌های دولتی موضوع جزء (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی را از طریق جدول شماره (۱۳) این قانون و بدهی خود به بخشهای خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی را از محل واگذاری اموال و دارایی‌ها و سهم‌الشرکه متعلق به دولت و مؤسسات و شرکتهای دولتی به استثنای درآمدهای مربوط به موارد مندرج در جزء (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی از طریق جدول شماره (۱۸) این قانون پرداخت کند.

ب- شرکتهای در حال واگذاری در سال ۱۳۹۷، مشمول حکم ماده (۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ می‌باشند.

تبصره ۳-

الف- با رعایت مصوبه شماره ۹۴۳۴۴/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۱۳۹۷ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) برای طرحها علاوه بر باقیمانده سهمیه سال قبل، معادل ریالی سی میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. در مواردی که استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) با مجوز قانونی منوط به تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران مبنی بر بازپرداخت اصل و هزینه‌های تسهیلات مالی اخذشده از منابع بانکهای کارگزار خارجی و بانکها و مؤسسات توسعه‌ای بین‌المللی باشد، وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است پس از تصویب هیأت وزیران به نمایندگی از طرف دولت ضمانت‌نامه‌های کلی و یا اختصاصی مورد نیاز برای طرحهای مذکور را حداکثر ظرف مدت یک‌ماه صادر و یا اختیار امضای آن را با تصویب هیأت وزیران به مقام مسؤول ذی‌ربط تفویض نماید.

طرحهای بخشهای خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی نیز با سپردن تضمین‌های لازم به بانکهای عامل می‌توانند از تسهیلات مذکور استفاده کنند و بازپرداخت اصل و سود هر یک از طرحهای مذکور از محل عایدات طرح تأمین و پرداخت خواهد شد.

در مورد کلیه طرحهای مصوب شورای اقتصاد که منابع آنها از محل تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) تأمین می‌شوند، أخذ تأییدیه دستگاه اجرائی ذی‌ربط (به‌منظور تأیید اولویت برای استفاده از تأمین مالی خارجی)، وزارت امور اقتصادی و دارایی (به‌منظور صدور ضمانت‌نامه دولتی)، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (به‌منظور کنترل تعادل و مدیریت تراز ارزی کشور) و سازمان برنامه و بودجه کشور (صرفاً برای کنترل طرحهای بخش دولتی شامل طرحهای شرکتها و طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) ضروری بوده و بازپرداخت اصل و سود هر یک از طرحها از محل عایدات طرح و یا منابع پیش‌بینی‌شده در قانون بودجه قابل پرداخت می‌باشد.

شورای اقتصاد با رعایت اولویت‌های بند (پ) ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه، تسهیلات مذکور را به طرحهای بخش دولتی که دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی باشند، اختصاص می‌دهد.

در خصوص طرحهای غیردولتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است پس از أخذ تضمین لازم از بانکهای عامل که به پشتوانه أخذ وثائق مناسب و کافی از مالکان طرحها صادر شده است، نسبت به صدور ضمانت‌نامه بازپرداخت اقدام نماید.

ب- به دولت اجازه داده می‌شود برای اجرای طرحها با رعایت سقف مقرر در بند (الف) این تبصره نسبت به أخذ یا تضمین تسهیلات مالی و اعتباری یا کمک بلاعوض تا مبلغ پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از دولتها، مؤسسات مالی خارجی و بین‌المللی اقدام نماید.

ج- به‌منظور تسریع در جذب تسهیلات تصویب‌شده از بانکهای توسعه‌ای از جمله بانک توسعه اسلامی، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت‌های آسیایی (AIIB) و بانک توسعه و تجارت اکو، دستگاههای استفاده‌کننده از تسهیلات مذکور مجازند پس از موافقت سازمان برنامه و بودجه کشور خارج از سقف اعتبارات مندرج در ردیفهای مربوطه این قانون نسبت به هزینه‌کرد آن در چهارچوب موافقتنامه متبادله با سازمان مذکور خارج از سقف مصوب ردیفهای مذکور اقدام نمایند.

تبصره ۴-

الف- به‌منظور تحقق بخشی از اهداف مندرج در قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ به‌ویژه تبصره (۲) ماده (۵) قانون مذکور و ماده (۵۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور معادل ریالی مبلغ دوست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از محل صندوق توسعه ملی بابت حمایت از شرکتهای دانش‌بنیان خصوصی و تعاونی اختصاص می‌یابد. مبلغ ارزی مذکور برای صندوق توسعه ملی بازگشت از منابع محسوب می‌شود. تبدیل دلار به ریال موضوع این بند زیر نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد.

ب- به بانکهای عامل اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۷ از محل منابع در اختیار از جمله منابعی که با تصویب هیأت عامل صندوق توسعه ملی در آن بانک سپرده‌گذاری شده است را نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به موارد زیر اقدام کنند:

۱- سرمایه‌گذاران بخشهای خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرحهای توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میداین مشترک و جمع‌آوری گازهای همراه در راستای افزایش ضریب بازیافت مخازن و احیای چاههای قدیمی با داشتن ذخایر نفتی درجا و بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی از آنها

۲- طرحهای توسعه‌ای و زیربنایی سازمان‌های توسعه‌ای بخش صنعت و معدن با مشارکت حداقل پنج‌هزار و یک درصدی (۰.۵۱٪) بخش خصوصی و تعاونی

ج- به بانکهای عامل اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۷ از محل منابع در اختیار از جمله منابعی که با تصویب هیأت عامل صندوق توسعه ملی در آن بانک سپرده‌گذاری شده است، نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به

سرمایه‌گذاران بخشهای خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها برای طرحهای توسعه‌ای انواع مختلف حمل و نقل درون و برون‌شهری بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان‌ها و شرکتهای تابعه و ذی‌ربط این وزارتخانه و یا وزارت کشور با تضمین سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور در قبال اخذ حق دسترسی یا فروش خدمات به استفاده‌کنندگان تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن اقدام کنند.

د- عبارت «یک درصد (۱٪)» مندرج در تبصره (۲) ماده (۵۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به عبارت «یک واحد درصد» اصلاح می‌شود.

ه- بانکهای عامل مجازند در سال ۱۳۹۷ مبلغ چهار هزار میلیارد (۴۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات از محل منابع در اختیار از جمله منابعی که با تصویب هیأت عامل صندوق توسعه ملی در آن بانکها سپرده‌گذاری شده است برای خرید تجهیزات و به‌روزرسانی آزمایشگاهها و کارگاههای دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و فناوری براساس فهرست مورد توافق وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط و سازمان برنامه و بودجه کشور و با تصویب هیأت امنای آنها پرداخت نمایند. تضمین این تسهیلات پس از تصویب هیأت امنای بر عهده مراکز فوق‌الذکر بوده و پس از تنفس دو ساله از محل درآمد اختصاصی آنها و متناسب با میزان دریافتی و مبتنی بر زمانبندی مورد تفاهم با بانکها بازپرداخت می‌شود.

تجهیزات آزمایشگاههای تحقیقاتی موضوع این بند فقط در مواردی که بنا به اعلام معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و یا وزارتخانه تخصصی مربوطه مشابه داخلی ندارند، از شرکت خارجی تأمین می‌شود.

و- به منظور تحقق اهداف مندرج در قانون برنامه ششم توسعه، به دولت اجازه داده می‌شود براساس جدول زیر، نسبت به برداشت از ورودی سال ۱۳۹۷ صندوق توسعه ملی اقدام و منابع حاصله را به ردیف درآمد عمومی به شماره طبقه‌بندی ۳۱۰۷۰۵ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. اعتبارات موضوع این بند برای صندوق توسعه ملی بازگشت از منابع محسوب می‌شود. هرگونه پرداخت در غیر از موارد مشخص شده از جمله حقوق و دستمزد از محل منابع این بند ممنوع است. تبدیل دلار به ریال منابع موضوع این بند زیر نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد.

عنوان	ادله قانونی	میلیون دلار	میلیارد ریال
طرحهای آبیاری تحت فشار، کم‌فشار و سامانه‌های نوین آبیاری	ماده (۳۵) قانون برنامه ششم توسعه	۳۰۰	۱۰,۵۰۰
طرحهای آبرسانی روستایی و توسعه شبکه‌های آن		۳۰۰	۱۰,۵۰۰
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	ماده (۹۳) قانون برنامه ششم توسعه	۱۰۰	۳,۵۰۰
تقویت بنیه دفاعی (در ردیفهای مربوطه در جدول شماره ۷ اعمال گردیده است.)	ماده (۱۰۶) قانون برنامه ششم توسعه	۱,۳۰۰	۴۵,۵۰۰
مقابله با ریزگردها در کشور و رفع مشکل برق خوزستان	بند (س) ماده (۳۸) قانون برنامه ششم توسعه	۱۵۰	۵,۲۵۰
توسعه مکران	ماده (۱۱۱) قانون برنامه ششم توسعه	۱۰۰	۳,۵۰۰
ساماندهی حمل و نقل عمومی (موتورسیکلت، تاکسی، مینی‌بوس، اتوبوس، کامیون و کامیونت)		۱۰۰	۳,۵۰۰
بهبود محیط زیست، آبخیزداری و ساماندهی پسماندهای کل کشور	بند (ث) ماده (۳۸) قانون برنامه ششم توسعه	۲,۰۰۰	۷۰,۰۰۰
کمک به ساماندهی بافتهای فرسوده و بازسازی مناطق آسیب‌دیده از زلزله		۱۰۰	۳,۵۰۰
حمل و نقل ریلی		۳۵۰	۱۲,۲۵۰
کمک به تسویه بدهی پاداش پایان خدمت بازنشستگان وزارت آموزش و پرورش		۱,۰۰۶	۳۵,۲۰۰
جمع		۵,۸۰۶	۲۰۳,۲۰۰

ز- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تکمیل طرح انتقال آب کشاورزی با لوله به ۶۶ هزار هکتار اراضی سیستان، مبلغ سیصد و پنجاه میلیون (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار را از منابع صندوق توسعه ملی به صورت تسهیلات با نرخ سود متعارف نظامنامه آن صندوق برداشت نماید. با اعلام سازمان برنامه و بودجه کشور به صندوق توسعه ملی، معادل ریالی تسهیلات یادشده از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در اختیار بانک عامل که توسط دولت تعیین می‌گردد، قرار می‌گیرد تا در چهارچوب موافقتنامه‌های ذی‌ربط مصرف گردد.

تبصره ۵- اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۷ با رعایت قوانین و مقررات:

الف- شرکت‌های دولتی و وابسته وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و همچنین دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی برای اجرای طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود، منتشر کنند.

ب- دولت تا مبلغ دویست و شصت هزار میلیارد (۲۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی (ریالی-ارزی) منتشر و منابع حاصل را به ردیف شماره ۳۱۰۸ جدول شماره (۵) این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام و طرح‌های ساماندهی دانشگاهها مندرج در پیوست شماره (۱) و همچنین اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی این قانون اختصاص می‌یابد تا براساس موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور هزینه شود. سود و هزینه‌های مربوط به انتشار اوراق مذکور در جدول شماره (۹) این قانون پیش‌بینی و قابل پرداخت می‌باشد.

ج- اوراق فروش‌نرفته طرح‌های بندهای (الف) و (ب) این تبصره، در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید رئیس دستگاه اجرائی، ذی‌حساب ذی‌ربط و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به تمامی طلبکاران طرح (اعم از پیمانکاران، مشاوران، تأمین‌کنندگان تجهیزات و همچنین سایر هزینه‌های طرحها و پروژه‌ها از جمله تملک اراضی و تأدیه بدهی طرح‌های ساماندهی دانشگاهها) است.

د- شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آنها با تأیید وزارت کشور (سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) تا سقف هشتاد هزار میلیارد (۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی با تضمین خود و با بازپرداخت اصل و سود آن توسط همان شهرداری‌ها منتشر کنند. حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرح‌های قطار شهری اختصاص می‌یابد. تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق برای اجرای طرح‌های قطار شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها است و تضمین پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت برعهده سازمان برنامه و بودجه کشور می‌باشد.

میزان سپرده نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانک‌های عامل موضوع این بند حداکثر پنج درصد (۵٪) تعیین می‌گردد. اوراق فروش‌نرفته این بند در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید شهرداری مربوطه و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به طلبکاران طرح می‌باشد.

ه- دولت، اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید و با سررسید تا سه سال را صادر و به طلبکاران (طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، خرید تضمینی محصولات استراتژیک کشاورزی، مابه‌التفاوت قیمت تضمینی محصولات با قیمت فروش، تأدیه بدهی‌های سازمان‌های بیمه پایه سلامت و مطالبات تولیدکنندگان برق) تا سقف نود و پنج هزار میلیارد (۹۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال واگذار کند. بازپرداخت اصل این اسناد در قوانین بودجه‌های سنواتی کل کشور پیش‌بینی می‌شود و خزانه‌داری کل کشور موظف است از محل اعتبارات ردیف‌های فصل مربوطه و جدول (۸) این قانون نسبت به تسویه آن اقدام نماید.

و- دولت از طریق اسناد (اوراق) تسویه خزانه، بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی که در چهارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۶ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت

وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تا مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت جمعی - خرجی تسویه کند.

مطالبات قطعی دولت از اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی که در اجرای بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور به شرکتهای دولتی منتقل شده با بدهی دولت به شرکتهای مذکور، مطالبات اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت بابت طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای با بدهی اشخاص یادشده به بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی از طریق تسویه بدهیهای بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی به دولت به وسیله این اسناد قابل تسویه است.

ز- دولت به منظور استمرار جریان پرداختهای خزانه داری کل کشور، تا مبلغ یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اسناد خزانه اسلامی با سررسید کمتر از یک سال منتشر و اسناد مزبور را صرف تخصیصهای اولویت دار ابلاغی از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور موضوع این قانون نماید. تسویه این اسناد در سررسید، مقدم بر تمامی پرداختهای خزانه داری کل کشور می باشد. انتقال تعهدات مربوط به اسناد منتشره به سال بعد ممنوع است.

ح- دولت برای بازپرداخت اصل و سود اوراق سررسید شده در سال ۱۳۹۷ تا معادل پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی منتشر نماید. اصل و سود و هزینه های مترتب بر انتشار این اوراق در بودجه های سنواتی کل کشور پیش بینی می شود.

ط- به منظور سرمایه گذاری در طرحهای نفت و گاز با اولویت میدین مشترک وزارت نفت و طرحهای زیر بنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارتخانه های مذکور از طریق شرکتهای تابعه ذی ربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی - ارزی) در سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکتهای مذکور از محل افزایش تولید همان میدین (برای طرحهای وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرحهای وزارت صنعت، معدن و تجارت) تضمین نمایند.

ی- وزارت نفت از طریق شرکتهای دولتی تابعه ذی ربط برای بازپرداخت اصل و سود اوراق ارزی - ریالی سررسید شده، تسهیلات بانکی و تضامین سررسید شده و همچنین بازپرداخت بدهیهای سررسید شده به پیمانکاران قراردادهای بیع متقابل طرحهای بالادستی نفت و گاز تا سقف معادل سه میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار اوراق مالی اسلامی (ریالی - ارزی) با تصویب هیأت وزیران منتشر نماید. شرکتهای مذکور موظفند اصل و سود اوراق منتشر شده را حداکثر تا پنج سال از محل منابع داخلی خود تسویه نمایند.

ک-

۱- به منظور مدیریت تبعات احتمالی انتشار اوراق مالی اسلامی در بازارهای پول و سرمایه کشور، کمیته ای متشکل از رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر نحوه انتشار اوراق موضوع این قانون نظارت خواهند کرد. نرخهای سود اسمی اوراق منتشره و میزان مجاز خرید اوراق فوق الذکر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط این کمیته تعیین می شود.

۲- اوراق و اسناد منتشره جهت تسویه بدهی دولت موضوع بندهای (ح)، (ز) و (و) از هرگونه بررسی در کمیته مذکور مستثنی است.

۳- نحوه صدور انتشار اوراق مربوط به شرکتهای و دستگاههایی که بدون تضمین دولت منتشر می شود نیز مشمول جزء (۱) این بند می باشد.

۴- وزارت امور اقتصادی و دارایی به نیابت از دولت مسئول انتشار اوراق مالی مربوط به دولت است.

ل- اوراق و اسناد این تبصره از پرداخت هرگونه مالیات معاف می باشد.

الف- سقف معافیت مالیاتی ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۴ و اصلاحات بعدی آن در سال ۱۳۹۷، مبلغ دویست و چهل میلیون (۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می‌گردد. نرخ مالیات مذکور بر درآمد کارکنان دولتی و غیردولتی مازاد بر مبلغ مذکور تا پنج برابر آن مشمول مالیات سالانه ده درصد (۱۰٪) و به نسبت مازاد آن بیست درصد (۲۰٪) است. میزان معافیت مالیاتی اشخاص موضوع مواد (۵۷) و (۱۰۱) قانون مالیات‌های مستقیم مبلغ یکصد و هشتاد میلیون (۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می‌گردد.

ب- مدت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و اصلاحات بعدی آن تا زمان تصویب قانون جدید در سال ۱۳۹۷ تمدید می‌شود.

ج- وزارت نیرو از طریق شرکتهای آبفای شهری سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آبیهای شهری، به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب، مبلغ دویست (۲۰۰) ریال از مشترک‌کنان آب دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز کند. صددرصد (۱۰۰٪) وجوه دریافتی تا سقف نصد و پنجاه میلیارد (۹۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل حساب مذکور در ردیف معین در بودجه شرکت مزبور صرفاً جهت آبرسانی شرب روستایی و عشایری اختصاص می‌یابد. ده درصد (۱۰٪) اعتبار مذکور برای آبرسانی شرب عشایری و نود درصد (۹۰٪) آبرسانی شرب روستایی براساس شاخص جمعیت و کمبود آب شرب سالم بین استان‌های کشور در مقاطع سه‌ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می‌شود تا پس از مبادله موافقتنامه بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و شرکتهای آب و فاضلاب روستایی استان‌ها و یا سازمان امور عشایر ایران هزینه شود. وجوه فوق مشمول مالیات به نرخ صفر است.

د- دستگاههای اجرایی موظفند معافیت‌ها و تخفیفات مالیاتی و گمرکی را به صورت جمعی - خرجی در حسابهای مربوط به خود ثبت نمایند. دستورالعمل اجرایی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور تا دوماه پس از تصویب این قانون تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ه- عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ به میزان شصت (۶۰) ریال به ازای هر کیلووات ساعت در سقف پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می‌گردد تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور و تخصیص آن توسط این سازمان برای موارد مطروحه در قانون فوق صرف گردد.

و-

۱- به وزارت کشور (سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۷ بیست درصد (۲۰٪) از وجوه تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده معادل هفت هزار میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال را که در اختیار آن وزارتخانه قرار می‌گیرد، برای تأمین ماشین‌آلات خدماتی و عمرانی و تأمین بخشی از هزینه‌های طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شهرهای زیر یکصد هزار نفر جمعیت و روستاها به ترتیب به نسبت هفتاد درصد (۷۰٪) و سی درصد (۳۰٪) به صورت مستقیم و یا تأمین قسمتی از وجوه مورد نیاز خرید ماشین‌آلات مذکور، به تفکیک سهم هر استان پرداخت و هزینه کند.

۲- حکم بند (ب) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده در سال ۱۳۹۷ تنفیذ می‌گردد.

۳- مفاد جزء (۳) بند (پ) ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور در سال ۱۳۹۷ مجرا نمی‌باشد.

ز- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند مالیات بر ارزش افزوده گروههایی از مؤدیان مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده موضوع بند (ب) این تبصره را با اعمال ضریب ارزش افزوده فعالیت آن بخش تعیین نماید. مقررات این بند درخصوص دوره‌هایی که مالیات آنها قطعی نشده است، جاری خواهد بود. ضریب ارزش افزوده هر فعالیت با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

ح- مطابق ماده (۱۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به هر یک از وزارتخانه‌های نفت و نیرو از طریق شرکتهای تابعه ذی‌ربط اجازه داده می‌شود ماهانه از هر واحد مسکونی مشترکین گاز مبلغ دو هزار (۲۰۰۰) ریال و از هر واحد مسکونی مشترکین برق مبلغ یک هزار (۱۰۰۰) ریال اخذ و برای موارد مندرج در ماده مذکور به مصرف برسانند. برای مشترکین روستایی، مبالغ فوق‌الذکر معادل پنجاه درصد (۵۰٪) خواهد بود.

ط- دولت مکلف است بیست و هفت درصد (۲۷٪) از نه درصد (۹٪) مالیات بر ارزش افزوده را پس از واریز به حساب درآمد عمومی موضوع ردیفهای ۱۱۰۵۱۲، ۱۱۰۵۱۳ و ۱۱۰۵۱۴ جدول شماره (۵) این قانون در موضوعات ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه از محل ردیفها و جداول مربوطه به شرح توضیح ذیل آنها مطابق ردیف، هزینه نماید.

ی- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است مالیات بر درآمد حقوق کارکنان سازمان تأمین اجتماعی در سالهای ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ موضوع جزء (ب ۵) بند (۱۱) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور و جزء (ز) بند (۷) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور را مطابق تبصره (۲) ماده (۵) لایحه قانونی سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸ (ماده ۱۱۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴) همانند مستخدمین رسمی دولت به نرخ ده درصد (۱۰٪) محاسبه و دریافت نماید.

ک- مراجع صدور سند مکلفند رسید و یا گواهی پرداخت عوارض تا پایان سال را، قبل از تنظیم شناسنامه مالکیت وسیله نقلیه موضوع مواد (۴۲) و (۴۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین رسید پرداخت مالیات نقل و انتقال وسیله نقلیه مورد مبادله طبق جدول تنظیمی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، از معامل یا موکل آن اخذ نمایند.

در صورتی که مؤدیان موضوع این حکم کپی یا اصل رسید پرداخت مالیات نقل و انتقال موضوع این حکم را برای ارائه به دفاتر اسناد رسمی درخواست نمایند، مراجع صدور سند مکلفند پس از دریافت کپی از سند مذکور اصل آن را به مؤدی ارائه نمایند.

تبصره ۷-

الف- در راستای اجرائی نمودن ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱، عبارت «واریز به خزانه‌داری کل کشور» در این ماده به عبارت «واریز به حساب تمرکز وجوه درآمد شرکتهای دولتی نزد خزانه‌داری کل کشور» اصلاح می‌گردد.

ب- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است پس از تأیید اسناد مربوطه، نسبت به استرداد حقوق ورودی مواد و قطعات وارداتی که در کالاهای صادراتی مورد استفاده قرار گرفته‌اند، موضوع مواد (۶۶) تا (۶۸) قانون امور گمرکی و هزینه انبارداری موضوع تبصره (۲) ماده (۴۵) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲ ظرف مدت پانزده روز، از محل تنخواه دریافتی از خزانه که تا پایان سال تسویه می‌نماید، اقدام نماید.

ج- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به وصول خالص هرگونه وجوه دریافتی شرکت دخانیات ایران بابت تمام‌نگاشت (هولوگرام) و سایر حقوق انحصار محصولات دخانی از تاریخ ۱۳۹۱/۴/۲۷ تا ۱۳۹۲/۱۲/۲۸ براساس گزارش حسابرسی و همچنین درآمدهای حاصل از صدور مجوز توزیع دخانیات و حق انحصار دریافتی بابت واردات و تولید محصولات دخانی طی سال ۱۳۹۷ اقدام و وجوه مزبور را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۱ جدول شماره (۵) این قانون واریز کند.

د- به دولت اجازه داده می‌شود مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام‌شده فروش هر متر مکعب آب را (پس از تأیید سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان) با بدهی طرحهای تملک

دارایی‌های سرمایه‌ای به بهره‌برداری رسیده بخش آب وزارت نیرو موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه را به صورت جمعی - خرجی تسویه نماید.

ه- به دولت اجازه داده می‌شود باقی‌مانده اعتباری که در سال ۱۳۸۵ و بر اساس مصوبه هیأت وزیران از محل اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای افتتاح حساب پس‌انداز اینترنتی برای دانش‌آموزان و معلمان به شرکت مخابرات ایران اختصاص یافته و پس از واگذاری این شرکت، به‌عنوان بدهی شرکت مخابرات به وزارتخانه مذکور تسویه نگردیده را تا میزان یکصد و هشتاد و چهار میلیارد و ششصد و نود و سه میلیون و پانصد و ده هزار (۱۸۴,۶۹۳,۵۱۰,۰۰۰) ریال را با مطالبات شرکت مخابرات ایران از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌صورت جمعی - خرجی تسویه نماید.

و- به دولت اجازه داده می‌شود مطالبات قبل از سال ۱۳۹۷ سازمان‌های گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) بابت مشارکت در تأمین سرمایه بانک تخصصی صنعت و معدن و همچنین مطالبات سازمان‌های مذکور و شرکت ملی صنایع پتروشیمی بابت سهم آنها از واگذاری سهام مطابق قوانین مربوط را با بدهی آنها به دولت بابت «مالیات» و «سود سهام» تا سقف چهار هزار میلیارد (۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به‌صورت جمعی - خرجی از طریق گردش خزانه تهاتر نماید.

ز- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است تمامی سهم درمان از مجموع مأخذ کسر حق بیمه موضوع مواد (۲۸) و (۲۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و سایر منابع مربوط را در حسابی نزد خزانه‌داری کل کشور با عنوان بیمه درمان تأمین اجتماعی متمرکز نماید. سازمان تأمین اجتماعی این منابع را طبق قانون تأمین اجتماعی هزینه کند.

تبصره ۸-

الف- به دولت اجازه داده می‌شود برای اجرای عملیات تکمیل و احداث شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی، اجرای عملیات آب و خاک کشاورزی، احداث آب‌بندان‌ها، مرمت و بازسازی قنوات که توسط بخشهای غیردولتی و تعاونی‌های تولیدی انجام می‌شود، تا هشتادوپنج درصد (۷۸/۵) اعتبارات مورد نیاز را از محل طرحهای ذیل برنامه‌های ۱۳۰۶۰۱۲۰۰۰ و ۱۳۰۷۰۰۲۰۰۰ به عنوان سهم کمک بلاعوض دولت هزینه نماید. سهم باقی‌مانده به عنوان سهم بهره‌برداران به صورت نقدی یا تأمین کارگر و یا نصب کتورهای هوشمند بر روی چاههای مجاز قابل پذیرش است.

ب- در اجرای ماده (۶) قانون هوای پاک مصوب ۱۳۹۶/۴/۲۵ مبنی بر الزام اعمال قانون خودروهای فاقد معاینه فنی از طریق متوقف نمودن و صدور قبض جرمیه مطابق با قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، شهرداری تهران مکلف به اجرای طرح ناحیه کاهش آلودگی هوا (LEZ) می‌باشد. در این راستا، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است مطابق قانون نسبت به جرمیه متخلفین اقدام نماید. مبالغ وصولی جرمیه‌های صادرشده به ردیف درآمد عمومی ۱۶۰۱۸۳ نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد تا از محل اعتبار ردیف ۴۹-۵۳۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون در جهت کاهش آلودگی هوا و توسعه و بهره‌برداری حمل و نقل عمومی به شهرداری تهران اختصاص یابد.

تبصره ۹-

الف- به دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و پارکهای علم و فناوری اجازه داده می‌شود تا سقف عملکرد درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۶ نسبت به أخذ تسهیلات از بانکها اقدام کنند و در جهت تکمیل طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود و احداث خوابگاههای متاهلین موضوع بند (پ) ماده (۱۰۳) قانون برنامه ششم توسعه کشور استفاده نمایند و نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند.

صندوقهای رفاه دانشجویان مکلفند نسبت به پیش‌بینی اعتبار لازم در فعالیتهای خود به منظور پرداخت یارانه سود و کارمزد احداث خوابگاههای متاهلین اقدام نمایند.

ب- از ابتدای سال ۱۳۹۷ کلیه منابع و درآمدهای وزارت آموزش و پرورش و ادارات کل آموزش و پرورش استانها اختصاصی می‌شود.

ج- صددرصد (۱۰۰٪) وجوه اداره شده پرداختی از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۶ به صندوق رفاه دانشجویان وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان کمک جهت افزایش منابع مالی صندوقهای رفاه دانشجویی تلقی می‌شود. وجوه حاصل از بازپرداخت وامهای مذکور و همچنین سایر منابع ناشی از فعالیتهای صندوق تا سقف یازده هزار و سیصد میلیارد (۱۱,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال پس از واریز به خزانه‌داری کل در قالب درآمد اختصاصی برای پرداخت مجدد به دانشجویان به مصرف می‌رسد.

د- مازاد هزینه تحصیلی دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور نسبت به اعتبارات مندرج در این قانون در قالب وام از طریق صندوق رفاه دانشجویان در اختیار این افراد قرار می‌گیرد. اقساط وامهای مذکور پس از فراغت از تحصیل و اشتغال به کار افراد، پرداخت می‌شود. دانشجویان تحت پوشش نهادهای حمایتی مزبور در اولویت دریافت وام می‌باشند.

ه- به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود به منظور ساماندهی و بهینه‌سازی کاربری بخشی از املاک و فضاهای آموزشی، ورزشی و تربیتی خود و با رعایت ملاحظات آموزشی و تربیتی، نسبت به احداث، بازسازی و بهره‌برداری از آنها اقدام کند. تغییر کاربری موضوع این بند به پیشنهاد شورای آموزش و پرورش استان و تصویب کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران صورت می‌گیرد و **از پرداخت کلیه عوارض** شامل تغییر کاربری، **نقل و انتقال املاک**، اخذ گواهی بهره‌برداری، احداث، تخریب و بازسازی و سایر عوارض شهرداری معاف می‌باشد.

و- کاهش اعتبارات برنامه‌های پژوهشی توسط دستگاههای اجرایی، ممنوع است.

ز- به منظور ارتقای شاخصهای علمی، پژوهشی و فناوری، اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور قابل اختصاص به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پارکهای علم و فناوری مستقر در استان است.

ح- در راستای اجرای بند (ب) ماده (۶۴) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اختصاص حداقل یک درصد (۱٪) از اعتبارات هزینه‌ای تخصیص یافته (به استثنای فصول یک و شش) به امور پژوهشی و توسعه فناوری، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مجاز است اعتبارات موضوع این ماده را از سرجمع اعتبارات هزینه‌ای استان (به استثنای ادارات کل آموزش و پرورش استان)، کسر و با هماهنگی دستگاههای اجرایی استانی و بر اساس اولویتها و سیاستهای پژوهشی مصوب و نیازهای استان و در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور (که با هماهنگی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می‌گردد) برای امور پژوهشی و توسعه فناوری به دستگاههای اجرایی استانی تعیین شده توسط آن شورا اختصاص دهد.

تبصره ۱۰-

الف- شرکتهای بیمه‌ای مکلفند مبلغ دوهزار و هفتصد و پنجاه میلیارد (۲,۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی را طی جدولی که براساس فروش بیمه (پرتفوی) هر یک از شرکتهای تعیین و به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد به صورت هفتگی به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. وجوه واریزی در اختیار سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان اورژانس کشور قرار می‌گیرد تا در امور منجر به کاهش تصادفات مندرج در ردیفهای مربوط به این دستگاهها در جدول شماره (۷) این قانون هزینه شود. بیمه

مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به نظارت بر اجرای این تبصره است. **وجوه واریزی شرکتهای بیمه موضوع این تبصره به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می شود.**

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور، نیروی انتظامی و سازمان اورژانس کشور موظفند گزارش عملکرد خود را هر سه ماه یکبار از نحوه هزینه وجوه مذکور به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش نمایند. ب- به منظور تهیه و اجرائی نمودن طرح جامع کنترل و کاهش آسیبهای اجتماعی با اولویت اعتیاد، طلاق، حاشیه‌نشینی، کودکان کار و مفاسد اخلاقی (موضوع ماده (۸۰) قانون برنامه ششم توسعه) اعتبار ردیف ۲۲-۵۵۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون، به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و با تأیید شورای اجتماعی کشور صرف اقدامات اجرائی طرح فوق می‌گردد.

ج- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است از طریق سازمان خصوصی‌سازی آن قسمت از سهام و دارایی‌های متعلق به مؤسسه صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد که کترلی بوده و یا زیان‌ده و کم‌بازده می‌باشند را مطابق مقررات مربوط به قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به فروش برساند و منابع حاصله را در اختیار صندوق مذکور قرار دهد. دولت موظف است از منابع حاصله از واگذاری سهام و دارایی‌های مذکور و اجرای بند (پ) ماده (۱۲) قانون برنامه ششم توسعه، تعهدات مالی صندوق مزبور بابت خرید سهام غیرمدیریتی (کمتر از پنج درصد (۰.۵٪)) که از طریق سازمان خصوصی‌سازی عرضه شده و یا می‌شود را تهاتر و تسویه نماید.

د- به شرکتهای تابعه و وابسته وزارت راه و شهرسازی اجازه داده می‌شود تا مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منافع ناشی از بهره‌برداری زمینهای در اختیار را بدون انتقال مالکیت در قالب قراردادهای مدیریت دارایی در اختیار بانکها و یا شرکتهای تأمین سرمایه قرار دهد تا با استفاده از منابع خود و بر اساس اهداف قانون برنامه ششم توسعه و بر اساس طرحهای مصوب، اقدام به ایجاد مستحذات نمایند. مستحذات ایجادشده توسط طرف قرارداد و بر اساس قرارداد فروخته و پس از جبران اصل و منافع آن مطابق قرارداد مبادله شده، الباقی در اختیار مالک قرار گیرد. آیین‌نامه اجرائی این بند با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ه- در مورد آرای حل اختلاف مراجع و دستگاههای اجرائی که در اجرای اصول یکصد و سی و چهارم (۱۳۴) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی و یا در اجرای قوانین و مقررات مربوط صادر می‌شود چنانچه به هر دلیل دستگاه اجرائی ذی‌ربط از اجرای تصمیم مرجع حل اختلاف خودداری نماید، علاوه بر برخورد قانونی با مستنکف یا مستنکفین در چهارچوب قانون رسیدگی به تخلفات اداری، سازمان برنامه و بودجه کشور مطابق رأی مرجع مذکور، حداکثر ظرف مدت هجده ماه از تاریخ وصول رأی، بدون الزام به رعایت محدودیت‌های جابه‌جایی در بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای، از اعتبارات بودجه سنواتی دستگاه، مبلغ مربوطه را کسر و به اعتبارات دستگاه اجرائی ذی‌نفع اضافه می‌نماید. در خصوص شرکتهای دولتی و یا مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، اجرای تکلیف مذکور از محل حساب شرکتها و مؤسسات انتفاعی یادشده نزد خزانه بر عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) می‌باشد.

تبصره ۱۱-

الف-

۱- به منظور تأمین کسری اعتبارات دیه محکومان معسر با اولویت زنان معسر و مواردی که پرداخت خسارات برعهده بیت‌المال یا دولت باشد، وزیر دادگستری مجاز است با تصویب هیأت نظارت صندوق تأمین خسارت‌های بدنی حداکثر تا سه هزار و پانصد میلیارد (۳,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از منابع درآمد سالانه موضوع

بندهای (ث) و (ج) ماده (۲۴) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ را از محل اعتبارات ردیف ۴- ۱۱۰۰۰۰۰ جدول شماره (۷) این قانون دریافت و هزینه کند. مدیرعامل صندوق مزبور مکلف است با اعلام وزیر دادگستری مبلغ یادشده را به نسبت در مقاطع سه ماهه در اختیار وزارت دادگستری قرار دهد.

۲- دعاوی راجع به حفظ بیت‌المال به ویژه در پرونده‌های مربوط به مطالبه دیه از بیت‌المال، اراضی و اموال دولتی و عمومی از پرداخت هزینه دادرسی در مراحل مختلف معاف است.

ب- به دولت اجازه داده می‌شود کلیه مشمولان خدمت وظیفه عمومی که بیش از هشت سال غیبت دارند را با پرداخت جریمه مدت زمان غیبت به صورت نقد و اقساطی که تا پایان سال ۱۳۹۷ تسویه می‌شود، معاف کند.

تمام درآمدهای حاصل از اعطای معافیت‌های مشمولان مذکور به حساب درآمد عمومی کشور موضوع ردیف ۱۵۰۱۲۸ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود و تا سقف سیزده هزار و پانصد میلیون (۱۳,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در قالب ردیف ۲۳- ۵۳۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون به صورت مساوی به ردیفهای ذی ربط تقویت بنیه دفاعی نیروهای مسلح مطابق موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور اختصاص می‌یابد.

میزان جریمه مشمولان غایب برای صدور کارت معافیت نظام وظیفه به شرح جدول زیر می‌باشد:

پایه ریالی جریمه مشمولان غایب	مدرک تحصیلی
۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	زیردیپلم
۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	دیپلم
۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	فوق دیپلم
۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	لیسانس
۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	فوق لیسانس
۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	دکترای عمومی علوم پزشکی
۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	دکترای تخصصی غیر علوم پزشکی
۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	دکترای تخصصی رشته‌های علوم پزشکی و بالاتر

۱- به ازای هر سال غیبت مازاد بر هشت سال، ده درصد (۱۰٪) به مبالغ جریمه پایه اضافه و مدت غیبت بیش از شش ماه، یک سال محسوب می‌شود.

۲- برای مشمولان متأهل، پنج درصد (۵٪) و برای مشمولان دارای فرزند نیز به ازای هر فرزند، پنج درصد (۵٪) از مجموع مبلغ جریمه کسر می‌شود.

۳- مشمولان غایبی که به صورت اقساطی و یا نقدی برای صدور کارت پایان خدمت اقدام نموده‌اند، می‌توانند گواهینامه رانندگی اخذ نمایند.

۴- فرزندان اینثارگران مشمول ماده (۴۵) قانون خدمت وظیفه عمومی علاوه بر امتیاز مذکور در این ماده مشروط به عدم غیبت آنها و نیز انجام خدمت وظیفه عمومی پدر آنان با هر مقطع تحصیلی، مشمول ردیف اول جدول با اعمال پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف می‌شوند.

۵- مشمولان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف بهره‌مند می‌شوند.

ج- پنج درصد (۵٪) از اعتبار ردیف هزینه‌های ۲۳-۵۳۰۰۰۰ جهت آموزش‌های مهارتی پرسنل وظیفه در پادگان‌ها به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای اختصاص یابد.

د- صندوق تأمین خسارت‌های بدنی مکلف است دیه زندانیان حوادث رانندگی که به دلیل محدودیت سقف تعهدات شرکتهای بیمه و صندوق مذکور در زندان به سر می‌برند و قبل از لازم‌الاجراء شدن قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ زندانی شده‌اند را تأمین نماید تا پس از معرفی ستاد دیه کشور به صورت بلاعوض نسبت به آزادی آنها اقدام کند.

ه- در راستای اجرای ماده (۱۱۰) قانون برنامه ششم توسعه، نیروهای مسلح مکلفند کمک هزینه مسکن کارکنان ساکن در خانه‌های سازمانی را از حقوق ماهانه آنان کسر و به حساب خزانه داری کل واریز کنند. دولت مکلف است وجوه واریزی را در ردیفهای نیروهای مسلح برای هزینه‌های تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمانی تخصیص و پرداخت نماید.

و- در صورت پرداخت و تسویه حساب قبوض جریمه‌های رانندگی توسط مالکان خودرو تا پایان آذرماه ۱۳۹۷، جریمه دیرکرد ناشی از عدم پرداخت تا پایان سال ۱۳۹۶ بخشیده می‌شود. مبلغ وصولی از این محل به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۵۰۱۲۳ جدول شماره (۵) این قانون واریز می‌شود و در ردیفهای ذی‌ربط به مصرف می‌رسد.

ز- به شرکت پشتیبانی و نوسازی بالگرد (هلیکوپتر)های ایران به عنوان زیر مجموعه سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح اجازه داده می‌شود قطعات یدکی بالگردهای موجود در انبارهای متعلقه را به بهای روز تجدید ارزیابی نموده و مابه‌التفاوت این تجدید ارزیابی، ظرف مدت یک سال به حساب افزایش سرمایه شرکت یادشده منظور گردد و بدون تعلق هرگونه مالیات در اداره ثبت شرکتها به ثبت برساند.

تبصره ۱۲-

الف- افزایش حقوق گروههای مختلف حقوق‌بگیر از قبیل هیأت علمی، کارکنان کشوری و لشکری و قضات به‌طور جداگانه توسط دولت در این قانون انجام می‌گیرد به‌نحوی که تفاوت تطبیق موضوع ماده (۷۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ در حکم حقوق، بدون تغییر باقی بماند.

ب- دستگاههای اجرائی مجاز می‌باشند از محل فروش اموال و دارایی‌های غیرمنقول مازاد در اختیار خود به‌استثنای انفال و اموال دستگاههای زیر نظر مقام معظم رهبری و موارد مصداق مندرج در اصل هشتاد و سوم (۸۳) قانون اساسی پس از واریز به درآمد عمومی نسبت به بازخرید کارکنان مازاد رسمی و غیررسمی و پرداخت پاداش پایان خدمت به افرادی که براساس قانون، بازخرید یا بازنشسته می‌شوند، از محل اعتبار ردیف ۳۶-۵۳۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون مطابق آیین‌نامه اجرائی که توسط سازمان‌های «برنامه و بودجه کشور»، «اداری و استخدامی کشور» و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اقدام نمایند.

ج- دولت مجاز است اعتبار ردیف ۳۷-۵۵۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون را برای افزایش و متناسب سازی حقوق بازنشستگان تحت پوشش صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح با اولویت کسانی که دریافتی ماهانه آنها کمتر از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد، براساس آیین‌نامه اجرائی که توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری دستگاههای ذی‌ربط تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اختصاص دهد.

صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح مکلفند افزایش احکام حقوقی سال ۱۳۹۷ بازنشستگان ذی‌نفع ناشی از اجرای این حکم را از ۱۳۹۷/۱/۱ اعمال نمایند.

د- استانداران موظفند در شهرستان‌هایی که تاکنون مجتمع‌های اداری موضوع بند (ط) ماده (۲۹) قانون مدیریت خدمات کشوری ساخته نشده و یا کمتر از هفتاد درصد (۷۰٪) پیشرفت فیزیکی داشته

است، پیشنهاد فروش ساختمان‌های ملکی دستگاههای اجرایی مستقر در شهرستان را به شورای برنامه ریزی استان ارائه و پس از تصویب شورا، وجوه حاصله از فروش را به ردیف درآمد عمومی ۲۱۰۲۰۱ منظور و پس از مبادله موافقتنامه، صرف تکمیل یا احداث مجتمع اداری همان شهرستان‌ها نمایند.

شورای برنامه‌ریزی استان موظف است در شهرستان‌هایی که مجتمع اداری در حال ساخت می‌باشد و با اعلام سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت کشور بیش از هفتاد درصد (۷۰٪) پیشرفت فیزیکی است، اعتبار لازم برای تکمیل آنها را در بودجه استانداری ذی‌ربط منظور نماید.

تبصره ۱۳-

الف- در اجرای بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مبالغ زیر اختصاص می‌یابد:

معادل پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و از محل منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران.

چهل درصد (۴۰٪) از اعتبارات مذکور برای خرید و تأمین بالگرد و تجهیزات امدادی و باقیمانده به نسبت چهل درصد (۴۰٪) هزینه‌ای و شصت درصد (۶۰٪) تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای نوسازی، بازسازی، خرید و احداث پایگاههای امداد و نجات و انبارهای اضطراری، ساختمان‌های ستادی و اجرائی، خودروهای امداد و نجات و سایر مأموریت‌ها و تکالیف مندرج در قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۷/۲/۸ و اصلاحات بعدی آن به منظور پیشگیری و آمادگی و مقابله با حوادث، سوانح و بحران‌ها در اختیار جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا مطابق اساسنامه خود به مصرف برساند.

در اجرای بند (۱) ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران چهل و دو درصد (۴۲٪) از درآمد ردیفهای ۱۶۰۱۵۷ و ۱۴۰۱۴۱ به جز درآمدهای موضوع ماده (۱۵) قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱۲ به عنوان درآمد اختصاصی جمعیت هلال احمر ذیل ردیف ۱۳۱۰۰۰ منظور می‌گردد.

ب- معادل دو هزار و پانصد میلیارد (۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای هزینه‌کرد الزامات مندرج در بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) اختصاص می‌یابد.

ج- در اجرای جزء (۱) بند (ب) ماده (۳۲) قانون برنامه ششم توسعه، مبلغ ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال جهت پرداخت سهم دولت و تقویت صندوق بیمه محصولات کشاورزی از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور اختصاص می‌یابد.

معادل یک هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور برای پیشگیری و مهار (کنترل) بیماری‌های واگیر دامی و بیماری‌های مشترک بین انسان و دام، مایه‌کوبی (واکسیناسیون) دامها و بهداشت فرآورده‌های دامی در اختیار سازمان دامپزشکی کشور قرار گیرد.

تبصره ۱۴-

الف- در اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵ و با هدف تحقق عدالت، کاهش فقر مطلق و توسعه بهداشت و سلامت مردم، و همچنین معطوف نمودن پرداخت یارانه نقدی به خانوارهای نیازمند به

دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۷ از محل منابع سازمان هدفمندی یارانه‌ها تا مبلغ سیصد و هفتاد هزار میلیارد (۳۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال را مطابق جدول ذیل هزینه نماید.

منابع	(میلیارد ریال)	مصارف	(میلیارد ریال)
خالص وجوه ناشی از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها	۳۷۰,۰۰۰	۱- پرداخت یارانه نقدی و غیرنقدی خانوارها	۲۳۰,۰۰۰
		۲- کاهش فقر مطلق در خانوارهای هدف از طریق افزایش پرداخت به خانوارهایی که درآمد آنها کمتر از خط حمایتی کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور می‌باشد.	۷۰,۰۰۰
		۳- ماده (۴۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) موضوع کاهش سهم هزینه‌های مستقیم سلامت مردم، ایجاد دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی و درمانی، کمک به تأمین هزینه‌های تحمل‌ناپذیر درمان، پوشش دارو، درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج	۳۷,۰۰۰
		۴- یارانه نان و خرید تضمینی گندم	۳۳,۰۰۰
جمع	۳۷۰,۰۰۰	جمع	۳۷۰,۰۰۰
افزایش ردیفهای مصارف این جدول از محل سایر ردیفهای همین جدول، تا حداکثر بیست درصد (۲۰٪) با رعایت سقف منابع مذکور مجاز می‌باشد.			

ب- در سال ۱۳۹۷ سازمان هدفمندی یارانه‌ها ضمن تغییر نام به «صندوق رفاه اجتماعی» و اصلاح اساسنامه از جهت موضوع، ساختار و دیگر ابعاد به منظور انجام مأموریت جدید تحت نظر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار خواهد گرفت و اموال و دارایی‌های سازمان مزبور به صندوق رفاه اجتماعی تعلق خواهد داشت. اصلاح اساسنامه صندوق مذکور به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ج- وزارت نفت از طریق شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و شرکت ملی گاز ایران موظف است کلیه وجوه عمومی از جمله درآمد حاصل از فروش داخلی پنج فرآورده نفتی اصلی، سوخت هوایی و گاز طبیعی را از ابتدای سال ۱۳۹۷ به حساب متمرکز ریالی و ارزی به نام خزانه‌داری کل کشور که تحت عنوان تمرکز وجوه درآمد شرکت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌شود، واریز نماید. خزانه‌داری کل کشور، ماهانه سهم هدفمندی یارانه‌ها مربوط به شرکتهای مذکور را با اولویت نسبت به سایر تکالیف، از حسابهای فوق‌الذکر برداشت می‌نماید. عدم اجرای این بند در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی یا عمومی می‌باشد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به گونه‌ای عمل نماید که شرکت ملی گاز ایران و شرکتهای گاز استانی و همچنین شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران از ابتدای سال ۱۳۹۷ به صورت برخط، اطلاعات پرداخت مربوط به کلیه مشترکین را در اختیار داشته باشند.

د- آیین‌نامه اجرائی این تبصره حداکثر دوماه پس از ابلاغ این قانون با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و نفت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- ۱- شرکت‌های تولید نیروی برق حرارتی دولتی و شرکت‌های برق منطقه‌ای مکلفند منابع تعیین شده در بودجه مصوب سالانه خود را به ترتیب به شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و شرکت توانیر بابت رد دیون و یا سرمایه‌گذاری در توسعه نیروگاه حرارتی و توسعه شبکه انتقال کشور پرداخت کنند.
- ۲- شرکت تولید و توسعه انرژی اتمی ایران مکلف است منابع تعیین شده در بودجه مصوب سالانه خود را به شرکت بهره‌برداری نیروگاه اتمی بوشهر بابت هزینه‌های بهره‌برداری پرداخت کند.
- ۳- شرکت‌های فروشنده برق نیروگاه‌های آبی موظفند تمام وجوه حاصل از فروش برق خود را پس از کسر هزینه‌های تولید برای سرمایه‌گذاری در توسعه نیروگاه‌های برق آبی به مصرف برسانند.
- ب- نقل و انتقال اموال و دارایی‌ها و قراردادهای به شرط تملیک شرکت مادر تخصصی توانیر به شرکت‌های توزیع نیروی برق از پرداخت هرگونه مالیات و سود سهام ابرازی معاف می‌باشد.
- ج- به دولت (شرکت توانیر) اجازه داده می‌شود از محل مطالبات خود از شرکت‌های توزیع نیروی برق نسبت به افزایش سرمایه در این شرکتها اقدام و سپس وزارت امور اقتصادی و دارایی در اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، سهام مازاد بر چهل و نه درصد (۴۹٪) شرکت توانیر در این شرکتها را تا سقف دویست و پنجاه هزار میلیارد (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به بخش غیردولتی با اولویت شهرداری‌های کشور در قبال مطالبات قطعی آنها از دولت و یا آورده نقدی واگذار نمایند.

تبصره ۱۶-

- الف- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است ایران‌چک‌های مورد نیاز کشور را پس از تصویب شورای پول و اعتبار تولید و با مسدودکردن معادل ریالی آن تحت نظارت هیأت نظارت اندوخته اسکناس (موضوع ماده (۲۱) قانون پولی و بانکی کشور) منتشر کند.
- ب- به منظور حمایت از ازدواج جوانان، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری کشور را ملزم کند به اندازه سهم خود از مجموع کلیه منابع در اختیار پس انداز، جاری و سپرده قرض‌الحسنه بانکها در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه مشارکت کرده و تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج را در اولویت نخست پرداخت قرار دهند.
- تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هریک از زوجها در سال ۱۳۹۷ یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با دوره بازپرداخت چهارساله می‌باشد.
- ج- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانکهای عامل مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه بانکی و رشد مبلغ مزبور را به تفکیک چهارده هزار میلیارد (۱۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به کمیته امداد امام خمینی (ره) و شش هزار میلیارد (۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به سازمان بهزیستی با معرفی دستگاههای ذی‌ربط به مددجویان و کارفرمایان طرحهای اشتغال مددجویی پرداخت نماید. در صورتی که هریک از دستگاههای مذکور نتوانند به هر میزان سهمیه تسهیلات خود را تا پایان آذرماه ۱۳۹۷ استفاده نمایند، سهمیه مذکور به دیگر دستگاههای مشمول تعلق می‌گیرد.
- د- در اجرای ماده (۷۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، مبلغ یکهزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از منابع قرض‌الحسنه بانکها، در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور ديه و کمک به زندانیان نیازمند با اولویت زندانیان زن معسر، قرار می‌گیرد.

ه- در جدول ذیل تبصره (۳۵) قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور مصوب ۱۳۹۵/۶/۳ و در ردیف بانک مسکن عبارت «حداقل افزایش سرمایه دولت در بانک مسکن و بخشودگی سود و جرائم تسهیلات کمتر از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال» اضافه و برای سال ۱۳۹۷ تنفیذ می‌گردد.

و- به هریک از وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارتباطات و فناوری اطلاعات و دستگاههای وابسته آنها اجازه داده می‌شود تا سقف پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اموال غیرمنقول مازاد خود را که واگذاری آن مشمول سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نمی‌باشد با رعایت قوانین و مقررات مربوط به فروش برسانند و منابع حاصله را به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند تا پس از تصویب هیأت وزیران برای افزایش سرمایه بانکهای توسعه تعاون و پست بانک اختصاص یابد.

تبصره ۱۷-

الف- به منظور رعایت عدالت در سلامت و پایداری منابع، در سال ۱۳۹۷ ارائه بسته خدمات بیمه پایه تعریف شده برای کلیه اقشار که براساس آزمون وسع به‌صورت رایگان تحت پوشش بیمه پایه سلامت قرار می‌گیرند، حتی‌الامکان از طریق نظام ارجاع، پزشک خانواده و در مراکز دانشگاهی خواهد بود. بهره‌مندی از سطح خدمات بالاتر اعم از خدمات ارائه‌شده در مراکز غیردولتی و بیشتر از بسته خدمات بیمه پایه تعریف‌شده فوق‌الذکر، مستلزم مشارکت مالی بیمه‌شدگان در پرداخت حق سرانه بیمه خواهد بود.

ب- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است حداکثر ظرف مدت سه‌ماه پس از ابلاغ این قانون، راهنمای بالینی برای حداقل دو‌سیست مورد از پرهزینه‌ترین خدمات را تهیه و به کلیه مراکز ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی درمانی و سازمان‌های بیمه‌گر جهت اجراء ابلاغ نماید.

ج- بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلف است از محل اعتبارات موضوع ردیف ۱۳۱۶۰۰ جدول شماره (۷) این قانون به جانبازان و آزادگان غیرحالت اشتغال معسر فاقد درآمد که بر اساس قوانین نیروهای مسلح مشمول دریافت حقوق وظیفه نمی‌باشند، تا زمانی که فاقد شغل و درآمد باشند، ماهانه کمک معیشت معادل حداقل حقوق کارکنان دولت پرداخت کند. آیین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و بنیاد شهید و امور ایثارگران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

د- در اجرای تبصره (۱) بند (د) ماده (۸۷) قانون برنامه ششم توسعه، بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلف است از محل اعتبارات خود موضوع ردیف ۱۳۱۶۰۰ جدول شماره (۷) این قانون با تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد و یا مراجع قانونی ذی‌ربط حسب مورد به والدین، همسران شهدا و فرزندان شهدا که به دلیل کهولت سن و یا دارای بیماری خاص و صعب‌العلاج و محدودیت جسمی حرکتی که نیاز به نگهداری دارند در صورتی که در میان خانواده، فرد یا افرادی از آنها نگاه‌داری کنند، نسبت به پرداخت حق نگاه‌داری به میزان سی درصد (۳۰٪) حداقل حقوق کارکنان دولت اقدام کند.

ه- در راستای اجرائی نمودن بند (ج) ماده (۷۰) قانون برنامه ششم توسعه موضوع استقرار پایگاه اطلاعات بر خط بیمه‌شدگان درمان کشور و مدیریت مصارف، کلیه شرکت‌ها و صندوق‌های بیمه پایه و تکمیلی درمان، دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، سازمان بیمه خدمات درمانی نیروهای مسلح، کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان تأمین اجتماعی و سایر سازمان‌های بیمه‌گر مکلفند نسبت به ارسال بر خط اطلاعات بیمه‌شدگان خود و به روزآوری پایگاه مذکور به صورت رایگان حداکثر تا پایان شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ اقدام و نسبت به بهره‌برداری از پایگاه مذکور از طریق جایگزینی ابزارهای الکترونیکی به جای دفترچه، جهت ارائه کلیه خدمات بیمه‌ای و درمانی به بیمه‌شدگان تحت پوشش خود استفاده نمایند.

کلیه مراکز بهداشتی، تشخیصی، درمانی و دارویی اعم از دولتی، غیردولتی و خصوصی مکلفند خدمات خود را از طریق استحقاق سنجی از پایگاه اطلاعات بر خط بیمه‌شدگان و براساس ضوابط اعلام‌شده توسط سازمان بیمه سلامت ایران، ارائه نمایند.

همچنین سازمان بیمه سلامت ایران مکلف به حذف پوشش بیمه‌ای خود برای دارندگان بیش از یک دفترچه بیمه پایه درمانی است.

و- در راستای اجرای ماده (۶۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف به تأمین تسهیلات لازم برای هدف قانون مبنی بر تأمین مسکن یکصد هزار نفر بوده و یارانه تسهیلات از منابع موجود در این قانون از ردیف ۱۳۱۶۰۰ جدول شماره (۷) تأمین می‌گردد.

۱- ایشارگرانی که در سنوات گذشته از تسهیلات ارزان‌قیمت تا سقف یکصد و پنجاه میلیون (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال بهره‌مند شده و تا پایان سال ۱۳۹۴ تسویه نموده‌اند، می‌توانند به شرط خرید یا ساخت مسکن جدید از تسهیلات مسکن ارزان‌قیمت ایشارگری قانون بودجه سال ۱۳۹۷ بهره‌مند شوند.

ز- اعتبارات موضوع ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی و پرداخت می‌شود.

تبصره ۱۸-

الف- با هدف اجرای برنامه اشتغال گسترده و مولد با تأکید بر اشتغال جوانان، دانش‌آموختگان دانشگاهی، زنان و اشتغال حمایتی به دولت اجازه داده می‌شود صددرصد منابع حاصله از مابه‌التفاوت قیمت حاملهای انرژی در سال ۱۳۹۷ نسبت به قیمت این حاملها در ابتدای سال ۱۳۹۶ (اعم از عوارض و مالیات موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین سهم شرکت ملی نفت ایران موضوع بند (الف) ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)) را به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و منابع حاصله را تا سقف یکصد و هفتاد و چهار هزار میلیارد (۱۷۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به شکل وجوه اداره شده و یارانه سود و ترکیب با منابع صندوق توسعه ملی و تسهیلات بانکی در جهت حمایت از طرحهای تولید، اشتغال و آموزش و کمک به کارورزی جوانان دانش‌آموخته دانشگاهی پرداخت نماید.

اعتبارات موضوع این بند بر اساس شاخصهایی که به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در اختیار استانها قرار می‌گیرد.

۱- صندوق توسعه ملی موظف است تا معادل یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از منابع ارزی خود را با تصویب هیأت امناء نزد بانکهای عامل سپرده‌گذاری نماید تا با تلفیق با منابع نظام بانکی، صرف اعطای تسهیلات موضوع این بند گردد.

۲- به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود از طریق بانکهای عامل، معادل منابع موضوع بند (الف) و جزء (الف-۱) به طرحهای توسعه تولید و اشتغال موضوع این حکم، تسهیلات اعطاء نماید.

۳- سازوکارهای اجرایی و نظارتی این بند مطابق آیین‌نامه اجرایی با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و با همکاری وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی، کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- به شرکتهای تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با تأیید وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تا مبلغ یک هزار و چهارصد میلیارد (۱,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی خود و برای کمک به سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر، ایجاد کارور(اپراتور)های ارائه‌کننده خدمات الکترونیکی در کلیه بخشها، حمایت از طرح(پروژه)های توسعه‌ای اشتغال‌آفرین و یا صادرات کالا و خدمات در این بخش توسط بخشهای خصوصی و تعاونی به صورت وجوه اداره‌شده براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اختصاص دهند و مابه‌التفاوت نرخ سود را از محل آن پرداخت نمایند.

ج- به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود از طریق سازمان توسعه‌ای و شرکتهای تابعه خود نسبت به مشارکت خصوصی- عمومی داخلی و خارجی به منظور انجام طرح(پروژه)های دولت الکترونیک و توسعه خدمات الکترونیکی اقدام نماید. منابع مورد نیاز جهت سرمایه‌گذاری بخش دولتی از محل اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و منابع داخلی شرکتهای تابعه با تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور تأمین می‌شود.

تبصره ۱۹-

به دولت اجازه داده می‌شود به منظور جلب مشارکت هرچه بیشتر بخش خصوصی و تعاونی در اجرای طرحها و پروژه‌های منتخب جدید و نیمه تمام (با اولویت طرحهای نیمه تمام) و بهره‌برداری طرحها و پروژه‌های تکمیل شده یا در حال بهره‌برداری، در قالب سازوکار مشارکت عمومی- خصوصی، نسبت به انعقاد انواع قرارداد (از جمله واگذاری، مشارکت، ساخت و بهره‌برداری یا برون‌سپاری) با بخش خصوصی و تعاونی اقدام و تمام یا بخشی از وظایف و مسؤولیت‌های خود در تأمین کالاها و خدمات در حوزه‌هایی از قبیل پدیدآوری، طراحی، ساخت، تجهیز، نوسازی، بهره‌برداری و تعمیر و نگهداری را در چهارچوب مقررات ذیل به بخش خصوصی و تعاونی واگذار نماید:

۱- برای آن دسته از طرحهای نیمه تمام یا جدید که انتفاعی بوده و دولت عدم تعیین قیمت اداری و غیراقتصادی برای آنها را تضمین می‌کند، اعتبار پیش‌بینی‌شده از محل بودجه عمومی به صورت وجوه اداره شده یا یارانه سود تسهیلات در قالب قرارداد مشخص، به بانکهای منتخب عامل تجاری یا توسعه‌ای پرداخت می‌شود. بانکهای مذکور، بر اساس شرایط و منابع تعهدشده از سوی دولت، منابع ارزی و تاده درصد (۱۰٪) ورودی سالانه صندوق توسعه ملی که به صورت ریالی در آنها سپرده‌گذاری و از جانب صندوق تعهد می‌شود و نیز منابع مالی قابل تأمین از طریق نهادهای فعال در بازارهای پولی و مالی و منابع مالی خارجی، در کنار آورده خود، بسته تأمین مالی هر طرح را اعلام می‌نماید. دستگاه اجرائی مبتنی بر ویژگیهای هر طرح و شرایط رقابتی فراهم شده، نسبت به عقد قرارداد با بخش خصوصی و تعاونی اقدام می‌کند.

۲- دستگاه اجرائی با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور شرایطی را فراهم می‌نمایند که طرحهای تملک‌داری سرمایه‌ای «حاکمیتی» یا طرحهای غیرانتفاعی «دارای اهداف اجتماعی»، به بخش خصوصی و تعاونی برون‌سپاری شده و یا از شرایط مندرج در موضوع بند(۱) این تبصره با روش عقد قرارداد مشارکت استفاده نمایند.

۳- دولت می‌تواند نسبت به ارائه تضامین حاکمیتی برای تأمین مالی خارجی، موافقت با ترهین اموال (به استثنای اموال موضوع اصل هشتماد و سوم (۸۳) قانون اساسی) و محل اجرای طرح و همچنین ارائه تضامین خرید محصول اقدام نماید.

۴- طرحهای موضوع این تبصره مشمول محدودیت‌های مندرج در اجزاء (۱) و (۲) بند (ط) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) نمی‌باشند.

۵- دستگاههای اجرائی مجازند پنجاه درصد (۵۰٪) از درآمدهای اختصاصی خود را صرف خرید محصول، یارانه سود و یا وجوه اداره شده طرحهای این تبصره نمایند.

۶- تعهدات دولت برای قراردادهای منعقد شده در سال ۱۳۹۷ در سالهای آتی نیز لازم الاجرا است.

۷- درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در قرارداد مشارکت از مشوق‌های مالیاتی جزءهای (۱) و (۲) بند (ث) ماده (۱۳۲) قانون مالیاتهای مستقیم موضوع ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و اصلاحات بعدی آن برخوردار می‌باشد.

۸- دولت می‌تواند در بهره‌برداری و توسعه حوزه‌های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ موضوع تبصره (۲) بند (ج) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و فعالیت‌ها و بنگاههای مشمول گروه سه ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های اصل چهل و چهارم (۴۴) با حفظ مالکیت دولت از روشهای مشارکت عمومی - خصوصی استفاده نماید.

۹- حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مشارکتی معادل شش و شش دهم درصد (۶۶٪) حق بیمه و مانند قراردادهای پیمانکاران طرحهای عمرانی دولت خواهد بود. سازمان تأمین اجتماعی موظف به دریافت فهرست و حق بیمه کارکنان شاغل و ارائه مفصاحساب ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی است.

۱۰- درآمد ناشی از اجرای احکام این تبصره پس از واریز به خزانه داری کل کشور، با نظر سازمان برنامه و بودجه کشور برای تکمیل سایر طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام از محل ردیف مشخص به همان دستگاه اجرائی اختصاص می‌یابد.

۱۱- رسیدگی به شکایات متقاضیان سرمایه‌گذاری و دولت در مراحل انتخاب طرف خصوصی و تعاونی و همچنین حل اختلاف در قراردادهای مشارکت پس از طی فرآیند کارشناسی با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی، به «مرکز داورى مرضى الطرفین» ارجاع می‌شود.

۱۲- فروش پروژه موضوع این تبصره، بدون أخذ مصوبه هیأت وزیران (موضوع ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور) مجاز است.

۱۳- نیروی انسانی پروژه‌های در حال بهره‌برداری که وظایف آنها در چهارچوب این تبصره به بخش خصوصی و تعاونی واگذار می‌شود وفق سازوکارهای ماده (۲۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و آیین‌نامه‌های مربوطه و همچنین ماده (۴۵) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۴/۸/۱۵ خواهد بود.

۱۴- هرگونه فرآیند اجرائی اعم از فرآیند ارجاع پروژه، تضامین در چهارچوب دستورالعمل مصوب شورای اقتصاد موضوع ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) صورت می‌پذیرد.

آیین‌نامه اجرائی این تبصره حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب این قانون، به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲۰-

الف- در اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد، تمامی دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از جمله بانکها و شرکت‌های دولتی، مکلفند در سال ۱۳۹۷ نسبت به استقرار یا تکمیل سامانه (سیستم) حسابداری قیمت تمام شده اقدام نمایند.

ب- به منظور اجرای مطلوب حسابداری تعهدی، مهلت تعهد و پرداخت اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، اعم از اینکه از محل اعتبارات عمومی و یا اختصاصی تأمین شده و تا پایان سال مالی توسط خزانه‌داری کل در اختیار ذی‌حسابی دستگاه اجرائی ذی‌ربط قرار گرفته باشند، تا پایان سال مالی می‌باشد. مانده وجوه مصرف نشده هر سال، به سال بعد منتقل و در راستای موافقتنامه مربوطه تا پایان سال بعد قابل مصرف خواهد بود. وجوهی که طی این مهلت به مصرف نرسیده باشد، تا بیستم فروردین ماه سال پس از آن به خزانه واریز می‌شود.

ج- **مازاد درآمدهای اختصاصی دستگاههای اجرائی از سقف رقم پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۹۷** با تأیید و ابلاغ سازمان برنامه و بودجه کشور توسط همان دستگاه قابل هزینه است.

د- در اجرای حکم بند (پ) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه:

۱- اعتبارات واحد مجری (عملیاتی) بر اساس توافقنامه مربوط در سامانه (سیستم) حسابداری دستگاه اجرائی به صورت جداگانه نگهداری شده و تشخیص انجام خرج در این موارد با مدیر واحد مجری خواهد بود. رویدادهای مالی واحد مجری به نحوی در حسابها نگهداری خواهد شد که امکان گزارشگیری رویداد های مالی واحد مجری به‌طور مجزا وجود داشته باشد.

۲- دستگاهها و واحدهای مجری که بر اساس تفاهمنامه عملکردی اداره می‌شوند از اختیارات کامل در جابه‌جایی بین فصول اعتبارات هزینه ای مصوب برخوردار هستند.

۳- دستگاههای اجرائی مکلفند تمام اطلاعات مربوط به حقوق کارکنان رسمی و پیمانی خود را در اختیار وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان‌های برنامه و بودجه کشور و اداری و استخدامی کشور قرار دهند. اعتبارات فصل اول و ششم این دستگاهها در سقف تخصیص با اولویت توسط خزانه‌داری کل کشور پرداخت می‌گردد.

۴- از صرفه‌جویی‌های حاصل از تفاضل بین بهای تمام‌شده مورد توافق در تفاهمنامه عملکردی و هزینه‌های قطعی فعالیت یا محصول در همان دوره تفاهمنامه، پنجاه درصد (۵۰٪) به منظور ایجاد انگیزه در کارکنان واحد مجری بعنوان پرداخت‌های غیرمستمر و ارتقای کیفی محصولات بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان‌های برنامه و بودجه کشور و اداری و استخدامی کشور و پنجاه درصد (۵۰٪) دیگر برای افزایش اعتبارات طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاههای ذی‌ربط، مازاد بر سقف تخصیص اعتبارات مصوب کمیته تخصیص اعتبارات موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه، هزینه می‌گردد.

۵- دستگاههای اجرائی مندرج در بخش دوم پیوست شماره (۴) که در طول سال ۱۳۹۷ متقاضی اجرای کامل بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد می‌باشند با تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور مشمول مفاد این تبصره می‌شوند. آیین‌نامه اجرائی این حکم شامل نحوه نظارت عملیاتی، شاخصهای عملکرد و سایر موارد حداکثر یک‌ماه پس از ابلاغ این قانون، توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ه- مهلت مقرر در تبصره بند (۱) ماده (۲۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) برای اجرای حسابداری تعهدی تا پایان سال ۱۳۹۷ تمدید می‌شود.

و- تمامی دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۲۵) قانون برنامه ششم توسعه، مکلف به تأمین حداقل ده درصد (۱۰٪) از وظایف این ماده از طریق واگذاری و خرید خدمات می‌باشند. همچنین ایجاد هرگونه واحد اداری یا عملیاتی جدید برای انجام وظایف موضوع ماده فوق‌الذکر ممنوع است و تأمین خدمات مورد نیاز از طریق سازوکار پیش‌بینی شده در این ماده و اعتبارات مصوب امکان‌پذیر است.

تبصره ۲۱-

آیین‌نامه‌های اجرائی مورد نیاز این قانون حداکثر ظرف مدت سه‌ماه پس از تصویب آن تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲۲-

کلیه احکام مندرج در این قانون صرفاً مربوط به سال ۱۳۹۷ است.